

VERTROUWELIJK

Ambtelijke wolvenwerkgroep

directie Handhaven

divisie Regie &
expertise/afdeling Expertise

Dier (cluster Dierenwelzijn)

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

www.nvwa.nl

Contactpersoon

5.1.2.e

6.1.2.e

T 5.1.2.e

M 5.1.2.e

F 5.1.2.e

5.1.2.e @nvwa.nl

Datum

6 september 2023

Projectnaam

Bescherming tegen wolven

Auteur Onze referentie

Bescherming tegen wolven

Auteur

5.1.2.e

6.1.2.e

Behandeld door

5.1.2.e

6.1.2.e

nota

Bescherming tegen wolven

1. Introductie

De (nieuwe) aanwezigheid van de wolf in Nederland leidt tot aanvallen bij veehouders. In artikel 1.6, derde lid van het Besluit houders van dieren staat dat een dier *"indien het niet in een gebouw wordt gehouden, bescherming [wordt] geboden tegen slechte weersomstandigheden, gezondheidsrisico's en zo nodig roofdieren."*

Deze norm vormt de implementatie van punt 12 bij de bijlage van Richtlijn 98/58/EG: *"Dieren die niet in gebouwen gehouden worden, moeten zo nodig voorzover mogelijk beschermd worden tegen slechte weersomstandigheden, roofdieren en gezondheidsrisico's."*

2. Kern

- De NVWA wordt geconfronteerd met handhavingsverzoeken van dierenwelzijnsorganisaties. Op deze wijze proberen deze organisaties handhaving af te dwingen bij houders die volgens hen in overtreding zijn van de bovengenoemde norm.
- Via de beantwoording van Kamer- en mediavragen wordt gecommuniceerd dat er thans nog sprake is van een overgangperiode na de vestiging van de wolf in Nederland en dat tijdens de overgangperiode geen overtreding van de norm vastgesteld kan worden.
- Bij de NVWA bestaat de wens om op korte termijn een invulling te hebben voor de genoemde norm. Het doel is om de stakeholders (waaronder veehouders) enige duidelijkheid en houvast te kunnen bieden.
- Eerder is voorgesteld om zo veel mogelijk aan te sluiten bij het provinciaal kader rondom de vergoeding van faunaschade. Thans worden door provincies lange overgangstermijnen gehanteerd bij de vergoeding van faunaschade, zonder dat beschermingsmaatregelen zijn getroffen door de veehouder.
- Het is de vraag of de bestuursrechter zich kan vinden in het argument dat geen overtreding vastgesteld kan worden gedurende (lange) overgangstermijnen.

3. Verzoek vanuit NVWA voor het ambtelijk overleg

- Bespreken of er bij provincies de voorkeur bestaat om te kijken of op korte termijn tot een eenduidige norm gekomen kan worden voor de vraag of een veehouder voldoende beschermingsmaatregelen genomen heeft (voor de provincies in het kader van de vergoeding van faunaschade en voor de NVWA in het kader van de norm uit het Besluit houders van dieren).
- Indien dit het geval is:
  - Bespreken in welke samenstelling, met welke werkwijze en met welke tijdsplanning tot een invulling gekomen kan worden.
  - De rol van het LOW bespreken.
- Vragen die volgens de NVWA bij het proces van de invulling van de norm aan de orde zouden komen zijn o.a.:
  - Voor welke diersoorten zijn beschermingsmaatregelen nodig (gelet op het risico voor die soort)?
  - Binnen welke gebieden zijn beschermingsmaatregelen nodig (gelet op het risico binnen een gebied)?
    - Wie is verantwoordelijk voor de vaststelling van de gebieden?
  - Welke beschermingsmaatregelen worden voldoende geacht?
    - Welke hoogte en spanning wordt bij hekwerken voldoende geacht? Kan daarbij een andere norm worden gehanteerd dan voor de subsidieverlening?
    - Welke alternatieve beschermingsmaatregelen kan een houder nemen?
  - Welke overgangstermijn is redelijk om te hanteren na aanwijzing van een gebied? Argument voor een overgangstermijn kan zijn dat redelijkerwijs niet mogelijk is om direct na aanwijzing de beschermingsmaatregelen genomen te hebben (zie criterium "voor zover mogelijk" in de norm).
  - Is het opportuun om samen te werken bij de controle of aan de norm is voldaan? En zo ja, hoe kan die samenwerking vorm gegeven worden?

VERTROUWELIJK

- Hoe kan het kader juridisch geborgd worden (bijv. gids voor goede praktijken obv artikel 8.44, tweede lid, van de Wet dieren, een beleidsregel of ministeriele regeling)?

directie Handhaven
divisie Regie &
expertise/afdeling Expertise

Datum
6 september 2023